

Orbis Linguarum

Vol. 43

Wissenschaftlicher Beirat
Advisory board
Conseil Scientifique
Rada Naukowa

Leszek Berezowski
(Uniwersytet Wrocławski)

Edward Białek
(Uniwersytet Wrocławski)

Marcin Cieński
(Uniwersytet Wrocławski)

Rolf Fieguth
(Université de Fribourg)

Klaus Garber
(Universität Osnabrück)

Martin Kagel
(The University of Georgia, Athens)

Andrzej Kątny
(Uniwersytet Gdański)

Maria Kłańska
(Uniwersytet Jagielloński)

Sławomir Piontek
(Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Danuta Rytel-Schwarz
(Universität Leipzig)

Georg Schuppener
(Universität Leipzig)

Arvi Sepp
(Universiteit Antwerpen)

Carl Vettors
(Université du Littoral)

Mykola Zymomyra
(Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка)

Institut für Germanische Philologie
der Universität Wrocław

Orbis Linguarum

Vol. 43

Herausgegeben von
Edward Białek, Grzegorz Kowal und Jarosław Lopuschanskyj

Neisse
Verlag

Neisse Verlag & Oficyna Wydawnicza ATUT

Dresden – Wrocław 2015

Uniwersytet
Wrocławski

Orbis Linguarum 43/2015

Herausgegeben von Edward Białek, Grzegorz Kowal und Jarosław Lopuschanskyj

Gutachter:

Prof. Dr. Iwona Bartoszewicz (Uniwersytet Wrocławski)
Prof. Dr. Renata Dampc-Jarosz (Uniwersytet Śląski)
Prof. Dr. Steffen Dietzsch (Humboldt-Universität Berlin)
Prof. Dr. Rolf Fieguth (Université de Fribourg)
Prof. Dr. Detlef Haberland (Universität Oldenburg)
Prof. Dr. Artur Dariusz Kubacki (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)
Prof. Dr. Marek Kuźniak (Uniwersytet Wrocławski)
Prof. Dr. Anna Małgorzewicz (Uniwersytet Wrocławski)
Dr. habil. Katarzyna Nowakowska (Uniwersytet Warszawski)
Dr. habil. Krzysztof Polechoński (Uniwersytet Wrocławski)
Prof. Dr. Hanna Pułaczewska (Universität Regensburg))
Prof. Dr. Brigitte Schultze (Universität Mainz)
Prof. Dr. Arvi Sepp (Universiteit Antwerpen)
Prof. Dr. Heiner Willenberg (Universität Hamburg)

Redaktion:

Prof. Dr. Edward Białek / Dr. Justyna Kubocz
Uniwersytet Wrocławski, Instytut Filologii Germańskiej
Plac Nankiera 15 b, 50–140 Wrocław
Tel. (+48) 713752863 e-mail: ebialek@atut.ig.pl
<http://www.ifg.uni.wroc.pl/pol/p/283>

© Orbis Linguarum 2015

ISSN 1426–7241

ISBN 978-3-86276-181-4

ISBN 978-83-7977-154-7

Neisse Verlag, Detlef Krell,
Verlag Strehleener Str. 14, 01069 Dresden
www.neisseverlag.de

Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe
ul. Kościuszki 51 A, 50–011 Wrocław, Tel. (+48) 71 342 20 56 Tel./Fax (+48)
71 341 32 04 www.atut.ig.pl, oficyna@atut.ig.pl

Inhalt

Contents – Sommaire – Spis treści

<i>Grzegorz Kowal</i> Ende der Legende? Janusz Korczak als Fallbeispiel	5
<i>Lukasz Musiał</i> Auf der Suche nach dem verlorenen Kafka	27
<i>Stephan Wolting</i> Darf Satire alles? Fremdhermeneutische und interkulturell „praxistheoretische“ Reflexionen aus Anlass des Attentats auf und um das Satiremagazin <i>Charlie Hebdo</i> zum dialektischen Verhältnis einer Kultur des Verstehens und des Nicht-Verstehens	43
<i>Paweł Zimniak</i> Anwesenheit des Abwesenden – Abwesenheit des Anwesenden. Zu Christa Wolfs <i>Kindheitsmustern</i> (1976) in störungsfiguraler und störungsräumlicher Perspektive	59
<i>Katarzyna Grzywka</i> „Ich war einmal Thor genug, Gesellschaft zu suchen...“. Zum literarischen Bild der Salonpraxis in der <i>Theegesellschaft</i> von Ludwig Tieck und in <i>Salon literacki</i> von August Wilkoński im Kontext der kritischen Salonporträts in ausgewählten Werken der deutschen und polnischen Literatur des 19. Jahrhunderts	67
<i>Marta Ratajczak</i> Zwischen Macht und Ohnmacht. Zum Roman <i>Nachricht an alle</i> von Michael Kumpfmüller.....	89
<i>Gerda Nogal</i> Narrative Konstruktion von männlicher Adoleszenz im Zeichen des Nationalsozialismus. Zu Bernhard Schlinks <i>Der Vorleser</i> (1995)	103
<i>Henk J. Koning</i> Irdische, himmlische und poetische Gerechtigkeit bei Nestroy.....	119
<i>Agnieszka Dylewska</i> Das Bild der schlesischen „Mikroprovinz“ in literarischen Texten des „Grünberger Hauskalenders“	131
<i>Ewa Jarosz-Sienkiewicz</i> Zur Lyrik von Horst Lange	147

<i>Bogdan Trocha und Paweł Wałowski</i> Das literarische Bild der Absage an die offizielle Version der jüngsten Geschichte Polens im Schaffen von Marcin Wolski und Jarosław Marek Rymkiewicz	163
<i>Rudolf Lenz</i> Zur Geschichte der Augustiner-Chorherren zu Breslau, ihrer Kirche Maria auf dem Sande und deren gotischen Westportals.....	179
<i>Zuzanna Mizera</i> Vorgehensweisen eines Übersetzers bei kulturspezifischen Wörtern. Analyse der Übersetzungen ins Polnische und ins Deutsche des Romans <i>Ich der Kater</i> von Natsume Sōseki.....	207
<i>Jacek Szczepaniak</i> Emotionen im Medium SPRACHE.....	219
<i>Joanna Szczęk</i> Von der Intention zum Ausdruck. Zur Illokutionsstruktur in den deutschen Absageschreiben auf Bewerbungen (Teil II)	237
<i>Magdalena Rozenberg</i> Classroom Management: Klassenführung	257
<i>Stefan Ludwin</i> Die Nahrungsmittel als Bestandteil des sprachlichen Weltbildes am Beispiel der deutschen und polnischen desubstantivischen Verben.....	279
„Organische Arbeit bringt die besten Ergebnisse“ Błażej Kaźmierczak, Leiter des Karl Dedecius Archivs der Europa-Universität Viadrina, im Gespräch mit Justyna Myślecka	303
<i>Nicola Ribatti</i> The Word and the Ghost. Ékphrasis and Photography in <i>Spione</i> by Marcel Beyer	313
<i>Ewa Rychter</i> The Scarlet Line in the Window: Women in Some Contemporary Re-writings of the Bible.....	325
<i>Dawid Czech</i> A body of understanding: Embodiment of language in the light of current psycholinguistic and neurolinguistic research	341
<i>Paweł Pieniążek</i> Schiller i historiozofia nowoczesności.....	359
<i>Zbigniew Kaźmierczak</i> Ograniczona reinkarnacja jako hipoteza monoteizmu.....	373
<i>Karolina Prykowska-Michalak</i> Metody badań teatru polskiego i niemieckiego ostatniego dwudziestolecia	385

Inhalt

<i>Ksenia Olkusz</i> Rozbieranie wampira. Erotyczne imaginacje i seksualne fantazje w romansach paranormalnych / metafizycznych (na wybranych przykładach).....	397
<i>Joanna Godlewicz-Adamiec</i> Uroda czy przymioty ducha? Kilka uwag o średniowiecznym literackim ideale kobiety i mężczyzny na przykładzie <i>Parsifala</i> Wolframa von Eschenbach.....	409
<i>Elżbieta Popławska-Cibicka</i> Zagęszczenie znaczeń w judaicach Stefanii Zahorskiej	421
<i>Małgorzata Krzysztofik</i> Choroba, lekarz i pacjent w staropolskiej literaturze pięknej	435
<i>Dorota Szczęśniak</i> „Jakie czasy, taka zaraza”: Karl Kraus o pierwszej wojnie światowej	455
<i>Beata Kołodziejczyk-Mróz i Piotr Majcher</i> „Wersje” perwersji w literaturze niemieckojęzycznej XIX i XX wieku	465
<i>Rafał Jakiel</i> Intertekstualność i intertytułowość tytułu filmowego.....	479
<i>Janusz Stopyra</i> Tożsamość językowa Polaków na emigracji.....	495
<i>Joanna Maj</i> Historia literatury jako fałszowanie – Słowacki Miłosza, Słowacki Witkowskiej oraz Słowacki Rymkiewicza	501

Bücher

Books – Livres – Książki

<i>Hans-Christian Trepte</i> Angela Bajoreks buntes Porträt von Janosch.....	515
<i>Joanna Szczęk</i> Festschrift zu Ehren des Danziger Germanisten Prof. Dr. Andrzej Kątny.....	519
<i>Lucjan Puchalski</i> Österreichs literarhistorische Summa	525
<i>Alina Dittmann</i> Von allen Fronten: Erster Weltkrieg in den Feldpostbriefen junger Geographen	531
<i>Grzegorz Wilga</i> Cultural Landscapes als produktives Konzept zur Erforschung der Erinnerungskultur	535
<i>Joanna Bohun</i> Klaus Garbers neues Buch über das alte Breslau.....	539

Inhalt

<i>Grzegorz Wilga</i> Die Flüsse und die Kultur. Anmerkungen zu einem neuen Buch von Hans-Christian Trepte und Elmar Schenkel.....	543
<i>Joanna Szczęk</i> Festschrift für Jarmo Korhonen und Irma Hyvärinen für ihre Leistung für finnische Germanistik.....	547
<i>Krzysztof Polechoński</i> Emigracyjne listy Ferdynanda Goetla do redaktora „Wiadomości”	553
<i>Karolina Prykowska-Michalak</i> Nowy tom o polsko-niemieckich związkach literackich	561
<i>Justyna Sekuła</i> Nowe kompendium dla studentów i kandydatów na tłumaczy przysięgłych.....	565
<i>Katarzyna Grzywka</i> Kolejna publikacja szczecińskiej szkoły badań nad źródłami fantasy.....	569